

Lysholt Hansen: Som den højtærede undervisningsminister rigtigt nævner i bemærkningerne til lovforslaget, fandt man det i 1950, da satsene for tilskud til folkebibliotekerne sidst blev revideret, rimeligt med henblik på eventuelle yderligere ændringer i prisniveauet, at tilskudssatserne blev taget op til revision i folketingsåret 1954-55. Denne revision af tilskudssatserne er imidlertid blevet udsat år efter år, således at bibliotekerne ikke har fået ajourført deres statstilskud i de sidste 8 år, hvilket naturligvis i høj grad har hæmmet biblioteksarbejdet, hvad jeg ved beklages af alle, ikke mindst af den nuværende højtærede undervisningsminister såvel som af den tidligere undervisningsminister, der sidste år ved første behandling af et tilsvarende forslag som det, vi i dag behandler, udtalte følgende — Folketingstidende 1956-57 sp. 2667 —:

„Dog er det min opfattelse, at vi ikke oftere kan udskyde en revision af loven.“

Når den højtærede undervisningsminister foreslår endnu et års udsættelse af revisionen, forstår jeg såvel som alle i denne sal sikkert den økonomiske baggrund derfor. Den af biblioteksrådet foreslåede revision af loven ville, så vidt jeg er orienteret, medføre en ganske betydelig merudgift for staten, vel ca. 1,5 mill. kr. Som forholdene har artet sig, vil jeg imidlertid gerne, om vi i et udvalg kunne se lidt nærmere på, hvorledes de økonomiske vilkår er for bibliotekerne i dag, og om der eventuelt skulle være mulighed for at nå frem til en ordening, så at de hårdest ramte biblioteker — jeg tænker her specielt på centralbibliotekerne — kunne få en håndsækning, indtil den endelige revision af loven forhåbentlig kommer til næste år.

Siden 1950 er der sket det, at prisniveauet er steget med ca. 35 pct., og i samme tid er bibliotekernes virksomhed vokset meget stærkt. Således er bogbestanden i folkebibliotekerne vokset fra 6 185 000 bind til 8 507 000 bind eller med 37 pct. Lånertallet er i samme periode gået op fra 776 000 til 1 094 000, en stigning på 40 pct., og udlånet er steget fra 18 100 000 bind til 28 409 000 bind eller med 60 pct.

Det er altså en meget voldsom, men jeg synes glædelig stigning, der er sket i biblio-

teksbenyttelsen, siden vi fik den nye lov i 1950. Som tilskudssatserne er udformet, har det imidlertid været ensbetydende med, at kommunerne, der i det første år efter den nye lov betalte 61 pct. af udgifterne mod statens 33 pct., sidste år har betalt 65 pct. mod statens kun 30,5 pct. Disse satser er imidlertid gennemsnit for alle landets kommuners udgifter til biblioteksvæsenet; det vil altså sige, at visse kommuner — og det gælder særlig de kommuner, der har centralbiblioteker — samt det københavnske biblioteksvæsen har haft endnu større procentvis stigning i deres udgifter til biblioteksarbejdet.

I henhold til biblioteksloven pålægges der landets 33 centralbiblioteker store forpligtelser — jeg nævnte disse forpligtelser sidste år, de er refereret i Folketingstidende 1956-57 sp. 2664 — over for de landkommuner, der søger til centralbibliotekets område. Disse opgaver er af et sådant omfang og har så store økonomiske konsekvenser, at vel hovedparten af centralbibliotekerne har et betydeligt underskud på deres oplandsarbejde, underskud, som kan beløbe sig til mange tusinde kroner, penge, som jeg synes noget uretfærdigt må betales af borgerne i de købstadkommuner, hvori centralbibliotekerne er beliggende. Jeg ville gerne, om vi i et udvalg kunne få lejlighed til at få oplysninger fra ministeren om, hvor store visse af centralbibliotekernes underskud på oplandsarbejdet er.

Jeg lægger den allerstørste vægt på biblioteksarbejdets udvikling i vore landkommuner, og det er da også i god vækst. Men af oplysninger hentet fra en artikel skrevet af bibliotekskonsulent Sven Plovgaard i festskriftet til overbibliotekar Hvenegaard Lassen, Odense — skriftets titel er „Oplandsarbejdet“ — fremgår det, at der er ét problem, der trænger sig på fremfor noget andet, nemlig den forskelsbehandling, som udviklingen har skabt med hensyn til den biblioteksmæssige betjening af børnene i byen og på landet. I perioden 1945-55 er det samlede udlån til børn steget med 140 pct., så børnenes andel i bibliotekernes samlede udlån nu udgør 38 pct. Det er en glædelig udvikling, som ganske givet slet ikke har kulmineret endnu. Denne stigning på 140 pct. fordeler sig